

POLIITTINEN KRIISI JA OPPORTUNISTISEN TAKTIIKAN EPÄONNISTUMINEN

I

Duuman hajottaminen merkitsi epäilemättä suurta poliittista kriisiä Venäjän vallankumouksen kulussa. Kuten jokainen kriisi, se kärjisti heti erittäin kovasti kaikkia poliittisia ristiriitoja, paljasti monien ilmiöiden olemuksen ja asetti kansalle koko mitassaan tehtäviä, jotka siihen mennessä olivat vain hahmottuneet, mutta eivät olleet syöpyneet laajojen joukkojen tietoisuuteen. Kuten jokainen kriisi, joka tekee yhteenvedon koko edelläkäyneestä kehityskaudesta, Duuman hajottamisen tuli kiertämättä olla taktillisissa katsantokannoissa ilmenevien eri suuntausten kokeilun ja tarkistamisen koetinkivenä. Toisaalta kriisi vie päätökseen tietyn kehitysjakson ja antaa siten mahdollisuuden määritellä havainnollisesti, onko tuon kehityksen yleinen arvio ollut oikea vai väärä. Toisaalta kriisi pakoittaa antamaan viipymättä vastaukset useisiin kärkevästi esiintyviin kysymyksiin, jota paitsi tapahtumien nopean kulun ansiosta vastaukset tarkistetaan useinkin heti, niin sanoaksemme itse paikalla.

Duuman hajottaminen osoittautui juuri tällaiseksi Venäjän sosialidemokratiassa jo kauan sitten hahmottuneiden „kahden taktiikan” „koetinkiveksi”. „Duumakauden” aikana me väittelimme noista kahdesta taktiikasta enemmän tai vähemmän rauhallisesti, sillä poliittinen tilanne ei aiheuttanut tarvetta ottaa viipymättä suuria poliittisia askeleita. Duuman hajottaminen herätti heti tuollaisen tarpeen. „Kaksi taktiikkaa” asetettiin *kokeiltavaksi* poliittisen kriisin edessä. On tarpeen tarkkailla kaikella huolella tämän kokeilun tuloksia.

II

Puolueemme Keskuskomitea on oikeistosiiven sosialidemokraattien käsissä. Heiltä vaaditaan nyt nopeita, tarkkoja ja selviä vastauksia uusiin taktillisiin kysymyksiin. Minkälaisia ovat nuo vastaukset?

Peruskysymykseen edessä olevan taistelun yleisestä luonteesta KK vastasi antamalla seuraavanlaisia tunnuksia: ensin „Duuman istuntojen uudestaan aloittamisen puolesta”. Kadetit tarttuvat tähän tunnukseen (ks. „Retshiä” ja hra Kedrinin haastattelua „Oko” lehdessä). Sosialidemokraattien puolue hylkää sen. KK:n bolshevistiset jäsenet panevat vastalauseen, puolueen Pietarin Komitea panee vastalauseen. KK luopuu ensimmäisestä tunnuksesta ja esittää toisen: „suojelemaan Duumaa hovin suosikkikuntaa vastaan perustavan kokouksen koollekutsumiseksi”. Ja vihdoin tästä toisesta tunnuksesta syntyy viimeinen, kolmas: „valtaelimenä esiintyvän ja perustavan kokouksen koolle kutsuvan Duuman puolesta”. Vasemmistosiiven sosialidemokraattien vastalauseista huolimatta KK tyytyy tähän tunnukseen. Tunnuksia koskevan kysymyksen suhteen vallitsee täydellinen hämminki.

Toinen kysymys: mitä taistelumuotoa olisi suositeltava? KK kallistuu ennen kaikkea mielenosoituslakon kannalle. Se haluaisi kehottaa alkamaan viipymättä lakon, mutta se on kaikkien vallankumouksellisten puolueiden ja järjestöjen joukossa yksinäisenä. Silloin KK allekirjoittaa vetoamukset, jotka kehottavat *kapinaan* (vetoamukset „Armeijalle ja laivastolle” sekä „Koko Venäjän talonpoikaistolle”). Mutta otettuaan askeleen eteenpäin mielenosoituslakosta kapinalakkoon se kiiruhtaa sitten ottamaan askeleen taaksepäin ja kehottaa „osittaisiin joukkoluontoisiin vastalauseen ilmauksiin”.

Kolmas peruskysymys: kenen kanssa olisi mentävä taisteluun? Mihin porvarillisen demokratian kerrokseen olisi pantava laskemat tai mitkä niistä otettava etupäässä huomioon? Minkä puolueiden tai järjestöjen kanssa olisi etsittävä lähentymistä? KK sovittaa, kuten näimme, niin tunnuksensa kuin suosittelmansa taistelumuodotkin „Duuma kokonaisuudessaan” tason mukaan, kadettien tason mukaan. Mutta — „kun karkotat luonnon ovesta ulos, niin se lentää ikkunasta sisään”! KK on pakoitettu allekirjoittamaan

vetoomukset sekä sotaväelle että talonpoikaistolle kuin myös „Koko kansalle” *yksinomaan* yhdessä vallankumouksellisten järjestöjen kanssa, *yksinomaan* yhdessä *trudovikkien* (Duuman sirpaleita) kanssa. *Pohtiessaan* taktiikkaa KK, kuten kaikki menshevikit, vetää rajalinjan kadettien ja lokakuulaisten välille: oikealla — „he”, vasemmalla — „me” („me” kadettien kanssa). Taktillisissa *toimintakehotuksissaan*, taistelukehotuksissaan KK vetää rajalinjan kadettien ja *trudovikkien* välille: kadetit joutuvat joko oikeistoon tai puolueettomiin taistelussa. „Me” — *osoittautuu*, että se merkitsee „me” *trudovikkien* kanssa ilman kadetteja. Osoittautuu, että „me” on *kaikkien* vallankumouksellisten järjestöjen informaatio- ja koordinaatiotoimisto „Työryhmän komitea” mukaanluettuna, mutta ilman kadetteja. Näin siis „halu on hyvä, mutta kohtalo kova”. Oikeistososialidemokraateilla on hyvä halu kulkea yhdessä ja rakkaudessa kadettien kanssa, mutta kohtalo on kova, sillä kadetit poikkeavat taisteluosopimuksista, jotka ovat tapahtumain kulun sanelemia.

Sellainen on pääpiirteissään Duuman hajottamisen jälkeen seuranneen menshevikkien taktiikan todellinen historia. Tämä historia on ikuistettu muutamassa asiakirjassa. Lukekaa KK:n „kirjeet” (№ 4 ja № 5) puoluejärjestöille ja vetoomukset „Armeijalle ja laivastolle” (sosialidemokraattinen ryhmä ja Työryhmän komitea), „Koko Venäjän talonpoikaistolle” (Työryhmän komitea, sosialidemokraattinen ryhmä, Yleisvenäläinen talonpoikaisliitto, sosialistivallankumouksellisten puolueen KK, samoin sosialidemokraattien KK, Yleisvenäläinen rautatieläisten liitto, Yleisvenäläinen opettajain liitto), „Koko kansalle” (samat järjestöt paitsi kolmea liittoa, mutta lisäksi Puolan sosialistinen puolue PPS ja Bund), lukekaa vihdoin KK:n 3 jäsenen vastalause (julkaistu „vain puolueen jäsenille”)⁴⁴, niin te olette tutustuneet koko aineistoon sosialidemokraattien opportunistisesta taktiikasta Duuman hajottamisen jälkeen.

Mikä on tämän menshevikkien taktillisten direktiivien todellisen, ulkoisen historian yleinen yhteenveto? Tämä yhteenveto on selvä: horjunta liberaalis-monarkistisen porvariston ja vallankumouksellisen porvarillisen demokration välillä. Todellakin, mitä on KK:n horjunta tunnusta koskevassa kysymyksessä? Horjuntaa yksinomaisena,

ainoana tienä pidetyn legaalisen perustuslaillisen tien (tunnus: „Duman istuntojen uudestaan aloittaminen”) ja vallankumouksellisen tien tunnustamisen tai mahdollisena pitämisen välillä (tunnus: „perustava kokous”, jota heikentää ehdoton Duman liittäminen). Se on horjuttaa kadettien (jotka ovat täydellisesti hyväksyneet ja hyväksyvät „istuntojen uudestaan aloittamisen”) ja vallankumouksellisen talonpoikaiston välillä (trudovikit, eserrät, talonpoikais-, rautatieläis- ja opettajaliitot, jotka ovat yhdessä VSDTP:n Keskuskomitean kanssa allekirjoittaneet kehotuksen ryhtyä kapinaan perustavan kokouksen puolesta). Meidän Keskuskomiteamme tai meidän opportunistisosiaalidemokraattimme ovat hiukan vasemmalla kadeteista ja huomattavasti oikeammalla vallankumouksellisista porvarillisista demokraattisista piireistä. Tällainen on yleinen yhteenveto, joka johtuu KK:n horjunnasta niin tunnuksia koskevassa kysymyksessä kuin taistelumuotoja ja myös poliittisten puolueiden ryhmittymistä koskevassa kysymyksessä.

Taktillisiin erimielisyyksiin sosialidemokratian oikeisto- ja vasemmistosiiven välillä tuli koko duumakauden aikana yhä enemmän selvyttä ja ne johtivat yhä lähemmäksi peruskysymystä — rajalinjan vetämistä porvarillisten demokraattisten piirien sisällä eli kysymystä siitä, kenen kanssa olisi kuljettava. Oikeistosiiven sosialidemokraatit tekivät kaikkensa kulkeakseen yhdessä kadettien kanssa (koko Duman kannattaminen, duumaministeristön nimittämistä koskevan vaatimuksen kannattaminen). Vallankumoukselliset sosialidemokraatit päinvastoin suuntasivat taktiikkansa irroittamaan vallankumoukselliset porvarilliset demokraattiset piirit kadeteista, vapauttamaan niiden ainekset kadettien ikeestä ja liittämään ne taistelutarkoituksia silmällä pitäen yhteen proletariaatin kanssa. Duman hajottaminen teki yhteenvedon duumankaudesta. Ja mikä on tulos? Tulos on se, että oikeistosiiven sosialidemokraattien oli pakko loitota kadeteista ja liittyä vallankumouksellisiin demokraattisiin piireihin. Kadettilaisiksi jäivät vain tunnetut lisäliitteet heidän tunnuksiinsa. Elämä pakoitti vetämään rajalinjan juuri siihen, mihin vasemmistosiiven sosialidemokraatit olivat aina osoittaneet. KK:n tunnusten epäjohdonmukaisuus ja „tyhjänpäiväisyys” tuli erittäin selvästi esiin.

III

Tarkastelkaamme nyt KK:n päätelmiä. Täydellisimmin ne on esitetty 4:nnessä „kirjeessä puolueen järjestöille” (tässä kirjeessä ei ole päiväystä eikä numeroa, mutta sitä seuraava kirje on merkitty viidenneksi). Tuo kirje on todella erinomainen mallinäyte opportunistisesta ajattelusta: se kannattaisi julkaista yhä uudestaan, ottaa sosialismin luku-kirjoihin ja oppikirjoihin havainnollisena esimerkkinä siitä, miten sosialidemokraattien *ei* pidä pohtia kysymystä taktiikasta.

Kirjeen ytimenä on se, että eritellään kysymystä, jonka kirjoittajat itse ovat muotoilleet näin: „kenen käsiin valta voi nyt siirtyä?”.

„Kuka on — sanotaan kirjeessä edelleen — tai voi olla tällä hetkellä 140-miljoonaisen kansan *silmissä* tsaarihallituksen käsistä temmatun valtiovallan luonnollinen perijä?.. Sillä kun alkaa yleiskansallinen liike valtiovallan valtaamiseksi, niin pitää yleiskansallisessa *tietoisuudessa* olla myös *käsitys* siitä, kuka asettuu kukistetun hallituksen paikalle... Liikkeen jokaisella kyseessä olevalla kaudella tulee jonkin kollektiivin tai järjestön näytellä yleiskansallisessa *tietoisuudessa* tuollaista osaa”.

Olemme alleviivanneet siteeratuista päätelmistä ne kohdat, jotka heti osoittavat päätelmien täyden pätemättömyyden. Vallan *valtaamiskysymyksessä* KK asettuu heti poroporvarillis-idealisticelle eikä proletaris-materialisticelle näkökannalle. KK juontaa vallan „luonnollisen periytyvääsyyden” laajimmin levinneen „tietoisuuden” (kansan „*silmissä*”) mukaan eikä reaalisten taisteluhtojen mukaan. Se ei käsitä, että „luonnollisena perijänä” ei ole se, joka „näyttelee sellaista osaa” kenen „*tietoisuudessa*” hyvänsä, vaan se, joka todellisuudessa *kukistaa* hallituksen, se, joka todellisuudessa *valtaa* vallan ja joka *voittaa* taistelussa. Taistelun lopputulos ei määräydy „yleiskansallisen tietoisuuden” mukaan, vaan niiden tai näiden yhteiskuntaluokkien ja -ainesten *voiman* mukaan.

Näin ollen KK poikkeaa heti kysymyksestä kokonaan syrjään. Sen sijaan, että kiinnittäisi huomion todellisen taistelun ehtoihin ja siihen, miten tuota taistelua on käyty ja käydään, se alkaa mitä huonoimmalla, idealisticella tavalla keinotella „tietoisuudella” ja „käsityksellä” siitä,

kuka „asettuu kukistetun paikalle”, eikä siitä, kuka *ryhtyy kukistamaan* ja *kukistaa*. Opportunististen johtopäätösten juontamiseksi oli heitettävä syrjään koko marxilainen metodi, joka vaatii tutkimaan, minkä luokkien mitkä edut vaativat vallan *kukistamista* ja mitkä sen rajoittamista; mitkä aineelliset olosuhteet *synnyttävät* vallankumouksellisen taistelun („kukistamisen”) ja mitkä — kukistettavan ja kukistajien perustuslaillisen yhdyselämän. Ellei KK olisi unohtanut marxilaisuuden aakkosia, niin se olisi nähnyt vaikkapa Venäjän vallankumouksen kokemuksen perusteella, mitkä luokat meillä *ovat* itse liikkeen kulun vuoksi ja usein niiden „tietoisuudesta” riippumatta (ja jopa niiden monarkistista tietoisuutta vastaan) *pakoitettuja kukistamaan* tielänsä olevat vallan elimet. *Työväen- ja talonpoikaishiikkeen* historia Venäjällä XX vuosisadalla antaisi Keskuskomiteallemme riittävästi esimerkkejä osittaisesta ja paikallisesta vallanelinten *kukistamisesta*, jotta se voisi päätellä marxilaisesti eikä Ledru-Rollinin malliin yleisestä ja täydellisestä keskusvallan kukistamisesta.

Astuttuaan väärälle tielle Keskuskomitea sotkeentuu seuraavissa päätelmissään tästä kysymyksestä yhä enemmän ja enemmän. Se alkaa valikoida „väliaikaisen vallankumoushallituksen” kokoonpanon mahdollisia ja todennäköisiä sommitelmia.

Keskuskomitea julistaa työväen edustajain Neuvostot kuin myös Työryhmästä ja sosialidemokraattisesta duumaryhmästä muodostetun toimeenpanevan komitean kelvottomiksi. Ensin mainittujen puolesta ei lähde „satamiljoonainen talonpoikaisto”, jälkimmäisen puolesta ei lähde „valtava osa kaupungin pieneläjiä, keskiporvaristoa, sotamiehiä, kasakkoja, upseeristo j.n.e. Mutta olisi kuitenkin mitä vaarallisin harhakäsitys luulla, että uusi valtiovalta voidaan pystyttää kaikkien noiden ainesten tahtoa vastaan”.

Kehotamme lukijaa vertaamaan tämän päätelmän ensimmäistä osaa bolshevistiseen päätösluonnokseen väliaikaisesta hallituksesta (ks. „Partinyje Izvestija” № 2 maaliskuun 20 piltä 1906, julkaistu toistamiseen Leninin „Selostuksessa edustajakokouksesta”, s. 92)*⁴⁵. Tuossa luonnoksessa on suorastaan lueteltu ne järjestöt, jotka *todellisuudessa*

* Ks. Teokset, 10. osa, ss. 313—380. *Toim.*

näyttelivät joulukuun kapinassa vallankumouksellisten val-lanelinten osaa. Työväen edustajain Neuvostojen lisäksi siinä on tietysti mainittu myös sotilaiden, rautatieläisten ja *talonpoikain* komiteat sekä valinnalliset maalaiselimet Kaukasiassa ja Itämerenmaissa. Historia on niin muodoin jo vastannut siihen kysymykseen, jota KK nyt niin avuttomaan yrittää ratkaista. Historia on jo osoittanut, mitkä luokat ja mitkä väestöainekset *osallistuvat* kapinaan ja *luovat* kapinaelimiä. Mutta sosialidemokratian opportunistit eivät ainoastaan unohda (tai eivät pysty käsittämään) vallankumouksen eilistä menneisyyttä, vaan eivät yleensä-kään käsitä, mitä on väliaikainen vallankumouhallitus. Tarvitsee vain hiukan ajatella vakuuttuakseen siitä, että sellainen hallitus on kapinaelin (eikä vain kapinan seuraus, kuten menshevistisessä päätösluonnoksessa väliaikaisesta hallituksesta virheellisesti edellytetään — ks. samaa „Selostusta”, s. 91 tai „Partinyje Izvestija” № 2).

Edelleen, siteeratun päätelmän toinen osa on vieläkin virheellisempi. Se on rakennettu opportunistien tavallisen menetelmän mukaan: todistellaan maltillisimman tunnuk-sen suurinta järkevyyttä sen vuoksi, että sen kannattajiksi voidaan yhdistää suurin määrä yhteiskunnallisia aineksia. Bernstein on sanonut: yhteiskunnallista vallankumousta kannattaa vain osa proletariaattia, mutta yhteiskunnallista reformia kannattaa suuri määrä sosialiliberaalisia aineksia. Älkää rakentako harhakuvitelmia, että sosialismi muka voidaan pystyttää vastoin niiden tahtoa! Muuttukaapa mieluummin demokraattis-socialististen reformien puo-lueeksi! Menshevikit sanovat: vallankumouksemme todel-lista voittoa kannattaa vain proletariaatti ja pikkuporvaris-ton vallankumouksellinen osa (etupäässä talonpoikaisto). Mutta vanhan monarkian liberaalista rajoittamista kannattaa „sekä keskiporvaristo että upseeristo j.n.e.”. Nimittäkäämme siis vallankumouksen voitoksi liberaalien sopimusta tsaarin kanssa, vaihtakaamme kapinaelimenä esiintyvä todella vallankumouksellinen hallitus Duumaan!

Ei, toverit. Poliittinen aritmetiikka tuntee hiukan moni-mutkaisempia menetelmiä, kuin *kaikkien* „oppositio”-aines-ten yksinkertainen laskelmiin ottaminen. Horjuvan ja petokseen taipuvan opposition lisääminen todella taistele-viin vallankumouksellisiin aineksiin ei aina johda myönteiseen, vaan useimmiten kielteiseen tulokseen. Ne, joiden

edut *pakoittavat* tavoittelemaan monarkian rajoittamista ja pelkäämään monarkian murskaamista, eivät missään tapauksessa kykene luomaan tarmokasta ja rohkeaa kapinaelintä. Yritys kaavailla tuleva kapinaelin etukäteen noiden kadettiainesten mittojen mukaan merkitsee samaa kuin kaavailla Euroopan yhteiskunnallista vallankumousta jonkin Naumannin tai Clemenceaun mittojen mukaan.

Miten koomilliseen ristiriitaan meidän opportunistimme ovat itse sulloutuneet! He haluavat liittoa keskiporvariston ja upseeriston kanssa, sanalla sanoen kadettipuolueeseen kuuluvien ainesten kanssa. Mutta silloin on heitettävä kokonaan pois perustavaa kokousta koskeva tunnus, sillä kadetit heittävät sen pois! Nostetaan esiin keskiporvaristolle ja upseeristolle sopimaton tunnus perustavasta kokouksesta ja samalla yritetään vetää niitä omalle puolelle tyrkyttämällä maltilliselle ja lojaalille Duumalle mitä vallankumouksellisinta osaa (kukistettava hallitus ja aseuttava väliaikaiseksi vallankumoushallitukseksi!)— sellaiseen järjettömyyteen on Keskuskomiteamme päätenyt.

Muuten, järjettömyyksien suhteen KK:n kirjeessä on vieläkin ihmeellisempiä kukkasia. Kuulkaa: „Ellei tällä hetkellä todellakaan voitaisi esittää vallanpitäjäksi mitään muuta kuin työväen edustajain Neuvostot, niin voidaan edeltä käsin sanoa, että jos hallitus voitetaan *taistelussa vallasta* (ja tämän voiton saavuttaminen eittämättä edellyttää armeijan osallistumista tähän taisteluun), niin se ei johtaisi mihinkään muuhun kuin „kansan puolelle” siirtyneen armeijan *sotilasdiktatuuriin*”. (Kursivointi alkuperäisessä.)

Ajatelkaapa vain tätä hirveää katkelmaa: jos työväen edustajain Neuvostot *voittaisivat* hallituksen armeijan osan avulla, niin tällainen armeijan siirtyminen „kansan puolelle” * johtaisi sotilasdiktatuuriin!! En tiedä, löytyisikö edes kadettikirjallisuudesta näytteitä tällaisesta taistelun voitokkaalla lopputuloksella pelottelusta? En tiedä, olisiko edes hra Struve mennyt sanoissaan noin pitkälle, kun hän „Osvobozhdenijessa”⁴⁶ kesällä 1905 ja „Poljarnaja Zvezdassa”⁴⁷ keväällä 1906 ruoski aseellisen kapinan aatetta sen takia, että se muka lähentelee sotilasdiktatuurin aatetta? Jos KK olisi ottanut selvän vaikkapa niistä

* Lainausmerkit tarkoittanevat KK:mme ironiaa!

tavallisista sotamiesten ja matruusien vaatimuksista, joita nämä ovat esittäneet monilukuisissa „mellakoissa” kuluneen vuoden aikana, niin se olisi tullut huomaamaan, että nämä vaatimukset sisältävät *itse asiassa* sen, että kastiarmeija on muutettava kansanarmeijaksi, s.o. miliisiksi. Sotamiehet ja matruusit eivät ole aina eivätkä vielä suuorimmalta osaltaan osanneet muotoilla vaatimustensa yhteenvetoja, mutta tuskinpa kenellekään on epäselvää, että sotapalveluksen suorittaminen kotipaikkakunnalla kokoontumisvapauden oloissa j.n.e. merkitsee juuri samaa kuin miliisin perustaminen? Onkohan KK jo siinä määrin kadottanut alkeellisen vallankumouksellisen vaiston, että se ei käsitä eroa dekabristien aatelisvallankumouksellisuuden,— narodnajavoljalais-upseerien raznotshinets-intelligenttisen vallankumouksellisuuden,— ja XX vuosisadan Venäjän sotamiesten ja matruusien syvästi demokraattisen, proletaarisen ja talonpoikaisen vallankumouksellisuuden välillä? Eiköhän se ole koskaan huomannut perinpohjaista eroavaisuutta upseerien vallankumouksellisuudessa Narodnaja Voljan aikakaudella, jolloin sotamiesmassat pysyivät melkein kokonaan välinpitämättöminä, ja upseeriston nykyisessä taantumuksellisuudessa, jolloin on käynnissä mahtava liike juuri tietämättömien sotamiesmassojen keskuudessa? Kun luullaan, että nykyisen venäläisen sotamiehen tai matruusin siirtyminen työväen edustajain Neuvostojen puolelle taistelussa hallitusta vastaan saattaa olla siirtymistä sotilasdiktatuuriin,— kun upseeriston vetämistä mukaan maltillisella „Duuman puolesta”-tunnuksella pidetään keinona tuota siirtymistä vastaan,— niin on joko täytynyt kadottaa kokonaan todellisuudentaju tai mennä oikealle pitemmälle kuin hra Struve ja kumpp.! Sosialidemokraattisen puolueen Keskuskomitea haluaa taistella venäläisen sotamiehen sotilasdiktatuuripyrkimystä vastaan vetämällä omalle puolelleen upseeriston: näin pitkälle ovat opportunistit meidät vieneet.

Keskuskomitea yrittää puolustaa toivotonta asennettaan edelleen sillä, että muka ei ole syytä etsiä keinotekoisesti uutta hallitusta, koska Duuma tai sen rippeet ovat olemassa, ne „voivat julistaa itsensä Valtakunnanduumaksi”, ja „kansan mielipide, joka ei pengo kirjoitetun perustuslain tarkkuuksia, on pitänyt ja pitää Valtakunnanduumaa vallanelimenä... Jos sotaväki, joka kieltäytyy tsaarihallitusta

tottelemasta, voi asettua uutta hallitusta palvelemaan, niin tuo uusi hallitus on Valtakunnanduuma”.

Suurenmoista! Jos „kansan mielipide” tunnustaa huomenna jonkin muun lainalaisen laitoksen „vallaksi”, niin meidän on sitouduttava levittämään tuota ennakkoluuloa,—todellakin, kelpo käsitys vallankumouksellisen puolueen tehtävistä. Ymmärtäkää vihdoinkin, kalliit toverit, että valta on otettava voimalla, taistelulla, kapinalla. Ovatko kadetit siihen suostuvaisia? Jos vastaus on myönteinen, niin olkaa hyvä, me emme hyljeksi mitään liittolaista taistelussa. Mutta jos vastaus on kielteinen, jos he pelkäävät *kehottaa-kin suoraan* kapinaan (tällainen kehoitus olisi kuitenkin, kehottajien ollessa vilpittömiä, ensimmäisenä askeleena asiaan, ja tämän askeleen ovat ottaneet koko Duumasta vain sosialidemokraatit ja trudovikit),—niin silloin kaikki puheet Duumasta „vallanelimenä, joka kutsuu koolle perustavan kokouksen”, ovat pelkästään vahingollista manilovilaisuutta, pelkkää kansan pettämistä.

Toisenlaisessa ilmapiirissä Duuman rippeet menettelisivät toisin, sanoo KK, puolustaen kadetteja, jotka ovat pelästyneet jopa Viipurin julistusta.—Niin, se on totta, ne menettelisivät toisin. Mitä tästä seuraa? Tästä seuraa, että meidän on pyrittävä luomaan tuo *toisenlainen* ilmapiiri. Miten siihen on pyrittävä? Tekemällä taistelukykyisistä aineksista vallankumouksellisesti tietoisia, kohottamalla niiden tietoisuuden kadettilaista tasoa korkeammalle, kadettilaisia tunnuksia korkeammalle. Mutta te *puolustelette* kadettilaista arkuutta epävallankumouksellisella ilmapiirillä ja samaan aikaan *madallatte* tuota ilmapiiriä vaihtamalla vallankumoukselliset tunnukset kadettilaisiin!

IV

Keskuskomitean käytännöllinen johtopäätös sen tunnetussa 4. kirjeessä kuuluu: „Nyt heti on järjestettävä kaikkialla paikallisia joukkoluontoisia vastalauseilmaisuja”. Niiden tarkoitus on määritelty kirjaimellisesti näin: „On luotava piakkoin koittavan ratkaisevan taistelun valmistelun ilmapiiri”... Ei ole valmistauduttava piakkoin koittavaan ratkaisevaan taisteluun, vaan luotava valmistautumisen ilmapiiri!..

Puolueemme on jo harvinaisen yksimielisesti tuominnut ja hyljännyt tuon KK:n tunnuksen. Sen kampanja „erillisine joukkoluontoisine vastalauseilmaisuineen” on jo epäonnistunut. Ennenkuulumattomiin mittasuhteisiin kärjestyneen kansalaissodan oloissa on mielenosoitusten järjestämisen ja vastalauseiden panemisen järjettömyys liiankin ilmeistä. Tässä numerossa julkaisemamme useiden puoluekomiteain ja -konferenssien päätöslauselmat⁴⁸ osoittavat riittävän selvästi, minkälaista suuttumusta tuo KK:n tunnus ja koko sen politiikka Duuman hajottamisen jälkeen on aiheuttanut. Sen vuoksi emme rupea tuhlaamaan tarpeettomasti sanoja kumotaksemme jo elämän kumoamaa ja puolueen hylkäämää KK:n tunnusta. On vain ensiksikin huomioitava Keskuskomitean virheen periaatteellinen merkitys ja toiseksi ne kömpelöt yritykset, joita Keskuskomitea on kirjeessä № 5 tehnyt selviytyäkseen siitä mahdottomasta tilanteesta, johon se on joutunut.

Periaatteelliselta kannalta KK:n virhe on siinä, ettei se käsitä ollenkaan mielenosoituslakon ja kapinalakon välistä eroa. Joulukuun jälkeen on tällainen ymmärtämättömyys kerrassaan anteeksiantamatonta. Se voidaan selittää vain ottaen huomioon, ettei KK ole yhdessäkään kirjeessä maininnut mitään suoranaisesti aseellisesta kapinasta. Opportunistimme ovat kauan ja alituisesti pyrkineet välttämään kapinakysymyksen suoraa asettelua, ja se johtuu kiertämättä heidän kannanotostaan kokonaisuudessaan. Tuo pyrkimys selittää meille, miksi KK puhuu sitkeästi vain mielenosoituslakosta ja vaikenee kapinalakosta.

Ottaessaan tällaisen asenteen KK joutui ehdottomasti häntäpäähän kaikista muista vallankumouksellisista puolueista ja järjestöistä. Voidaan sanoa, että *kaikki*, paitsi sosialidemokratian opportunisteja, ovat tajunneet kapinakysymyksen asettamisen kiertämättömyyden. Yleisvenäläinen rautatieliitto on kiinnittänyt siihen erikoista huomiota, kuten odottaa sopikin (ks. tässä numerossa julkaisemaamme rautatieliiton päätöslauselmaa ja byroon selostusta)⁴⁹. Se käy vallan selvästi ilmi useista julistuksista, jotka on allekirjoittanut useampi vallankumouksellinen järjestö (edellä mainitut julistukset: „Armeijalle ja laivastolle”, „Koko Venäjän talonpoikaistolle” y.m.). Keskuskomiteamme on allekirjoittanut nuo julistukset aivan kuin vastoin tahtoaan, aivan kuin vastoin vakaumustaan!

Todellakin: on suorastaan mahdotonta noita julistuksia allekirjoittaessa olla huomaamatta eroa mielenosoituslakon ja kapinalakon välillä. KK:n käyttäytymisen ristiriitaisuus, sen häilyväisyys on silmiinpistävä: omissa tuotteissaan (kirjeet № 4 ja № 5) se ei mainitse sanallakaan kapinasta. Mutta esiintyessään yhdessä muiden vallankumouksellisten järjestöjen kanssa Keskuskomitea allekirjoittaa kapinakehotuksia! Ollessaan yksin KK:me luisuu kiertämättä kadettien kannalle ja kuluttaa kaikki voimansa siihen, että keksii kadeteille sopivia tai sopivilta tuntuvia tunnuksia. Kulkiessaan rivissä ja rintamassa toisten vallankumouksellisten järjestöjen kanssa KK „ryhdistäytyy”, häpeää kadettilaisia tunnuksiaan ja käyttäytyy säädyllisesti.

Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue on ensi kerran joutunut tällaiseen arvolleen sopimattomaan asemaan. Ensi kerran sitä kaikkien nähden kuljetetaan talutusnuorassa. Ensi kerran se on jälkijoukossa. Meidän velvollisuutemme, VSDTP:n kaikkien jäsenten velvollisuus, on hinnalla millä hyvänsä ja mitä pikimmin saada aikaan, että tämä olisi ensimmäinen ja *viimeinen* kerta.

Se, ettei kyetä ymmärtämään heinäkuun (viimeisen) lakon epäonnistumisen syytä, juontuu kokonaan edellä mainitusta periaatteellisesta virheestä. Jokainen voi erehtyä taisteluhetken määräämisessä. *Siitä* emme lainkaan aio syyttää Keskuskomiteaa. Mutta on anteeksiantamatonta erehtyä esiintymisen *luonteen* suhteen, erehtyä niiden useiden järjestöjen varoituksista huolimatta, joiden kanssa KK yhdessä allekirjoitti kapinakehotukset.

Kirjeessä № 5 Keskuskomitea käy jotain pintapuolista ja pikkumaista polemiikkia eserriä vastaan (todistaen vain sen, että trudovikkien edustaja päätteli asioista johdonmukaisemmin kuin nämä,— sitä paitsi voiko tämä kaikki olla mielenkiintoista ja kenelle se voi olla mielenkiintoista?) ja ihmettelee, että juuri etumaiset, tietoiset työläiset eivät vastanneet kehotukseen ryhtyä heinäkuun lakkoon. Takapajuiset työläiset vastasivat, mutta etumaiset eivät vastanneet! Ja KK on tyytymätön, se on kiukuissaan, melkein pä sadattelee.

Muuten, jos KK ei olisi ottanut perin juurin virheellistä asennetta eikä olisi *periaatteellisesti* eronnut proletariaatin etujoukosta, niin se olisi helposti käsittänyt, mistä on

kysymys. Saattoi olla, etteivät takapajuiset työläiset vielä tienneet eroa mielenosoituslakon ja kapinalakon välillä, mutta etumaiset tiesivät tuon eron mainiosti. Kun oli toivoa tukea Viaporissa ja Kronstadtia niiden *kapinassa*,— ja sellainen hetki oli,— silloin oli yleiskansallisen lakon julistaminen luonnollista. Mutta tuon lakon tarkoituksena ei tietysti olisi ollut vastalauseen esittäminen Duuman hajottamista vastaan (kuten KK luuli), vaan sen tarkoituksena olisi ollut (*ja se oli*) kapinaan nousseiden tukeminen ja kapinan *laajentaminen*.

Mutta sitten parin päivän kuluttua selvisi lopullisesti, että kapina Viaporissa ja Kronstadtissa on *tällä kertaa* tukahdutettu. Lakko kapinaan nousseiden tukemiseksi osoittautui sopimattomaksi, mutta vastalauseelakkoa, mielenosoituslakkoa etumaiset työläiset eivät koko aikana *halunneet*. He puhuivat koko ajan mitä selvimmin ja päättävimmän (ja vain meidän Keskuskomiteamme on saattanut olla tietämättä tai käsittämättä sitä), että he lähtevät yleiseen, ratkaisevaan taisteluun, mutta eivät missään tapauksessa lähde lakkoon mielenosoitusta varten.

Näin ollen heinäkuun lakon epäonnistuminen, niin sanoaksemme, ajoi karille sosialidemokratian opportunistien taktiikan. Mielenosoituslakon aate meni täydellisesti ja lopullisesti myttyyn. „Erillisten joukkoluontoisten vastalauseilmausten” tunnus meni täydellisesti ja lopullisesti myttyyn.

Mutta sille, ken tuntee vähänkin Venäjän suurten keskusten työläisten mielialaa, ken seuraa sitä, mitä parhaillaan tapahtuu talonpoikaiston keskuudessa,— hänelle on täysin selvää, etteivät kapinalakkoate ja kapinaanvalmistautumistunnus ole menettäneet merkitystään, eivät ole himmentyneet, vaan päinvastoin ne kypsyvät ja vahvistuvat kaikkialla.

V

Teemme yhteenvedot Duuman hajottamisen jälkeen seuranneiden kriittisten päivien menshevistisen taktiikan lyhyestä erittelystä.

Koko Duuman olemassaolon ajan menshevikit saarnasivat koko Duuman tukemista, kadettien tukemista (duumaministeristön nimittämistä koskevan vaatimuksen varjolla).

Bolshevikit irrottivat voimaperäisesti trudovikkeja kadeteista ja kannattivat „Duuman vasemmistoryhmien toimeenpanevan komitean” perustamisajatusta.

Kenen taktiikka on nyt, Duuman hajottamisen jälkeen, saanut varmistusta? Yhdessä kadettien kanssa onnistuttiin julkaisemaan vain arka Viipurin vetoamus. Kadetit *puolueena* eivät tukeneet sitä, eivät ottaneet osaa enempää sen puolesta käytävään puolueagitaatiotyöhön kuin *tämän* luonnontyön jatkamiseenkaan. Tuon vetoamuksen riittämättömyyden myönsivät heti meidän menshevikkimme. Aran viipurilaisen vetoamuksen jälkeen seurasi muita, määrätietoisia ja rohkeampia vetoamuksia. Eräiden entisten Duuman jäsenten yksitellen yhteenliittymisen jälkeen yhtyivät *kahden* duumaryhmän „komiteat”, jotka allekirjoittivat eräitä vetoamuksia ja osallistuivat eräisiin vallankumouksellisiin neuvottelukokouksiin, joista *tuli* vallankumouksen *sotaneuvosto*.

Mitkä olivat ne kaksi ryhmää, jotka ryhminä, kollektiivina säilyivät Duuman hajottamisen yhteydessä, jotka eivät kadonneet, vaikka niiden jalkain alta hävisikin „perustuslaillinen” maaperä?

Ne olivat sosialidemokraatit ja *trudovikit*. „Vasemmistoryhmien toimeenpaneva komitea”, jota bolshevikit propagoivat kannattaessaan tuollaisen komitean perustamisajatusta,— *toteutui*. Työryhmä *synnytti* uuden *vallankumouksellisen* järjestön, jolla on *uusia* yhteyksiä talonpoikaistoon, mutta kadetit kuolivat poliittisesti — aivan prikulleen niin kuin bolshevikit olivat ennustaneet korostaessaan, että „madot viihtyvät ruumiiden luona eivätkä elävien ihmisten parissa” *.

Sosialidemokraattien taistelusuostimuksesta trudovikkien, eserrien y.m. kanssa on tullut *tosiasia*, josta yllä mainitut julistukset ovat kirjallisena todisteena. Me olemme vain menettäneet ja luonnollisesti menettäneet paljon siksi, että tartuimme *myöhään* tähän asiaan harkitsematta sitä ennemmin, valmistamatta maaperää vähitellen, kuten bolshevikit olivat jo Yhdistävälle edustajakokoukselle esittämässään päätösluonnoksessa neuvoneet tekemään.

Volentem ducunt fata, nolentem trahunt,— mikä käännetyinä merkitsee likipitäen: tietoinen poliitikko kulkee

* Ks. Teokset, 10. osa, s. 258. *Toim.*

tapahtumien edellä, kehittymätöntä ne raahaavat peräsään. Bolshevikit ovat jo kuukausia, ellei jo vuoden, itsepintaisesti puhuneet, että taistelususopimukset juuri vallankumouksellisen demokratian kanssa ovat *kiertämättömiä* ja proletariaatin taisteluhenkisen lähentyminen juuri etumaisen talonpoikaiston kanssa on tärkeää. Duuman hajottaminen on *pakoittanut* astumaan tuolle tielle, jota paitsi menshevikit, kuten jo osoitimme Keskuskomitean taktiikan kaikkia vaiheita käsitellessämme, osoittautuivat tapahtumien „odottamattoman” käänteen takia valmistumattomiksi, „mukaan vedetyiksi” vastoin heidän tahtoaan ja tietoisuuttaan.

Ottakaa kapinakysymys. Menshevikit yrittävät „sanoutua siitä irti” kaikin mokomin. He hyväksyivät Yhdistävässä edustajakokouksessa päätöslauselmankin aseellista kapinaa vastaan. Nyt he *vaikenevat* kapinasta „kirjeissä” № 4 ja № 5, jotka on kirjoittanut KK itse ilman toisten vallankumouksellisten järjestöjen neuvoja. Mutta kun se kirjoittaa jotain *yhdessä* niiden kanssa, niiden neuvosta, niin silloin saamme lukea suoranaisia ja päättäviä kapinakehotuksia. Silloin tunnuksetkin ovat vallankumouksellisia. Silloin ei enää sanota sanaakaan enempää Duuman istuntojen uusimisesta kuin myöskään perustavan kokouksen koollekutsumisesta Duuman kautta. Päinvastoin, silloin saamme lukea (vetoamus „Koko kansalle”): „*Ei määräysvaltaa vailta oleva* Duma, vaan täysivaltainen perustava kokous j.n.e. äänestyksen perustalla, siinä se päämäärä, joka kansan on asetettava itselleen. *Eikä tsaarin ministerien, vaan vallankumoukselliseen kansaan nojautuvan vallan* on kutsuttava koolle tuo kokous” (kursivointi meidän). Tällaista pontevaa kieltä Keskuskomiteamme käyttää silloin, kun se on pikkuporvarillisten vallankumousmiesten, sellaisten kuin Työryhmän komitean ja Puolan sosialistisen puolueen seurassa!

Ottakaa vihdoin kysymys väliaikaisesta vallankumoushallituksesta. Meidän menshevikkimme Plehanovin johdolla vakuuttelivat puolentoista vuoden ajan, että sosialidemokraattien osallistuminen siihen porvarillisten vallankumouksellisten kanssa ei ole sallittavaa ja että väliaikaisen vallankumoushallituksen perustamistunnuksen esittäminen merkitsee blanquillaisuutta, jakobiinilaisuutta ja kaikkia muita kuolemansyntejä.

Entä miten kävi? Duuma hajotettiin, ja KK:n oli pakko asettaa kysymys *nimenomaan* väliaikaisesta vallankumoushallituksesta, siitä, kenestä se pitäisi panna kokoon. Täydellinen valmentumattomuus tähän kysymykseen ilmenee heti: ei ole edes käsitystä siitä, että väliaikainen vallankumoushallitus on *kapinaelin*. KK ehdottaa julistamaan Duuman rippeet: sosialidemokraatit, trudovikit ja osan kadetteja, väliaikaiseksi vallankumoushallitukseksi. Mutta mitä siitä oikeastaan syntyykään, toverit, katsokaapa: *tehän kehotatte sosialisteja osallistumaan väliaikaiseen vallankumoushallitukseen yhdessä porvarillisten vallankumousmiesten kanssa!* Ja te teette niin siitä huolimatta, että sosialidemokraatit ovat trudovikkien ja vasemmistokadettien keskuudessa *mitättömänä vähemmistönä!* Oh-hoh! Doktrinäärinen jaarittelu siitä, että sosialidemokraattien osallistuminen väliaikaiseen hallitukseen yhdessä porvarillisten vallankumousmiesten kanssa *ei ole sallittavaa*, hajoaa tomuksi todellisuuden ensimmäisestä kosketuksesta. Kaikki pinnistykset, joilla koetettiin puolustella tuota väärää päätöstä viittaamalla virheellisesti Marxiin, haihtuvat kuin tuhka tuuleen. Eikä siinä kaikki: porvarillisten *vallankumousmiesten* (trudovikit, eserrät, Puolan sosialistinen puolue, osa talonpoikais-, rautatieläis- ja opettajaliitoista) lisäksi meidän „ankarat” muka-marxilaiset raahaavat sopivilla ja sopimattomilla keinoilla tulevaan väliaikaiseen hallitukseen myös porvarillisia *sovittelijoita* (kadetteja)!

Niin, tuskin voidaan kuvitella täydellisempää opportunistisen taktiikan romahdusta, kuin minkä meidän Keskuskomiteamme on joutunut kokemaan Duuman hajottamisen jälkeen. Puolueemme on vedettävä pois tuosta suosta, ennen kuin se on myöhäistä.